

Turku, 18.–19.10.2013

Tieteen päivät ja Siirtolaisuusinstituutin avoimet ovet

FM Riku Kauhanen, Siirtolaisuusinstituutti

Kirjoja, esitelmiä, tutkijatapaamisia, näyttelyitä... Siirtolaisuusinstituutilla riitti tarjottavaa omalla ohjelmallaan Tieteen päiville, jotka järjestettiin Turussa ensimmäistä kertaa. Tieteen päivien tarkoitus on helpottaa tieteen tekijöiden ja maallikoiden kohtaamista sekä tarjota yleistajuisesti tietoa tämän hetken tieteen aiheista, menetelmistä ja tuloksista.

Siirtolaisuusinstituutissa kävi lauantaina 19.10. tohina, kun lukuisat Turun ensimmäisten Tieteen päivien vieraat tulivat Eerikinkatu 34:ään tutustumaan siirtolaisuudesta kertoviin esitelmiin, näyttelyihin, sukututkimukseen ja arkistoon. Instituutti osallistui 18.–19.10. järjestettyihin päiviin omalla oheisohjelmallaan. Tapahtuma saavutti suuren suosion. Vierailijoille tarjottiin hengen ravinnon lisäksi luonnollisesti myös kahvia.

Ihmiset pääsivät kosketuksiin tutkijoiden kanssa, saivat keskustella ajankohtaisista asioista, kuulla yleistajuisia sekä kiinnostavia esitelmiä ja tutustua vapaasti instituutin toimintaan. Henkilökunnan ovien taakse kertyi väkeä jonoksi asti, kun uteliaat tahtoivat tutustua arkiston toimintaan tai pyytää sukututkijalta apua sukulaisten löytämiseksi. Tapahtumasta tiedotettiin instituutin ja Turun yliopiston internetsivujen sekä lehti-ilmoitusten lisäksi Kirjamessuilla jaetuilla lentolehtisillä.

Siirtolaisuus sekä sen tutkijat – Ajankohtaista ja kiinnostavaa

Paikalla pidetyt kuusi esitelmää keräsivät runsaasti kuulijoita. Esitykset olivat tiiviitä, noin 20 minuutin mittaisia ja helposti avautuvia. Luentojen aiheet käsittelevät siirtolaisuutta ja sen vaikutuksia monista näkökulmista. Esitelmät tarjosivat kuulijoille paljon miettimisen aihetta. Paikka paikoin esitelmän vaihtuessa poistuva kuulija kääntyi vielä ovelta takaisin kuunnellakseen seuraavankin luennon. Esitelmien PowerPoint-diat löytyvät Siirtolaisuusinstituutin internetsivulta.

Avausluennon piti tietopalvelupäällikkö Jouni Korhiosaari otsikolla *Miten vaari matkasi Amerikkaan?* Esitelmässä kerrottiin yleistajuisesti, miksi ja miten Amerikoihin päädyttiin. Instituutin johtaja Ismo Söderling taas pääsi vastaamaan hänelle useita kertoja esitettyyn kysymykseen ”Osaisitko kertoa TODELLA kuuluisista amerikansuomalaisista?” luennossaan *Hurjat amerikansuomalaiset*. Yleisölle tulivat tutuiksi muun muassa kaivosinsinööri Bruno Nordberg, autoinsinööri Nils Wahlberg, Time-lehdenkin kannessa esiintynyt presidentintekijä Emil Hurja ja USA:n kommunistisen puolueen sihteeri ja presidenttiehdokas Gus Hall alias Gustav Hallberg.

Arkistoharjoittelija, FM Riku Kauhanen esitteli *Siirtolaisuusinstituutin arkiston aarteita*. Esitelmässä näytettiin monia Hugo L. Mäkisen lahjoituserän mukana instituutin kokoelmiin tulleita kuriositeetteja. Esimerkkeinä olivat alaskalaisen kalastajan venekirja, Yhdysvaltain länsirannikon ensimmäisen luterilaisen kirkon raunioista esiin kaivettu rautanaula ja Alaskasta Suomeen tuodun intiaanityön tarina. Kauhasen jälkeen sukututkija Elisabeth Uschanov antoi vinkkejä sukulaisten etsimiseen internetin tietokantojen avulla. Digitoituja kirkonkirjoja, erilaisia internetsivustoja tai vaikka hautakivietokantoja ehdotettiin sukututkimuksen apuvälineiksi.

Kaksi luennoista pidettiin Uuttu-huoneessa. Vanhemman tutkijan Krister Björklundin esitelmä *Närpesmodellen som förebild för integrering av invandrare* käsitteli maahanmuuttajien onnistunutta integroitumista Närpiössä. Katsaus pohjanmaalaisen kunnan malliin on kiinnostava, sillä nykyään Närpiön asukkaista joka kymmenennellä on ulkomaalaistausta. Tutkimusjohtaja Elli Heikkilä taas kertoi luennollaan *Multicultural marriages and their family life* kansainvälisistä avioliitoista. Tämäkin aihe on mitä ajankohtaisin, sillä vuonna 2012 solmittiin yli 3 700 monikulttuurista avioliittoa. Heikkilä esitteli avioliittojen erilaisia haasteita ja onnistumisen edellytyksiä. Vaikkei yhtä varmasti toimivaa ta-

paa olekaan haasteiden voittamiseksi, on avoin ja realistinen asenne suhteen alusta asti tärkeää väärinkäsitysten välttämiseksi.

Tungos näyttelyssä ja menestynyttä kirjamyynä

Kiinnostusta herätti Amerikan siirtolaisuudesta kertova, juuri avattu museonäyttely, josta oli jo saatu hyvät kokemukset Turun kansainvälisiltä Kirjames-suilta. Amerikan-siirtolaisuuden lisäksi opastuksia pidettiin somalinuorista kertovaan *Mun silmin – somalinuoret Suomessa* näyttelyyn. Informaatikko Lilli Kojo veti näyttelyihin opastuksia suomeksi ja vanhempi tutkija Krister Björklund ruotsiksi. Näyttelytila oli täpötäynnä väkeä. Instituutissa oli myös mahdollista saada apua merentakaisen sukulaisen etsimiseen sukututkija Elisabeth Uschanovin avustamana. Arkiston toimintaan tutustuttiin arkistonhoitaja Jarno Heinilän johdolla. Instituutin kirjastoa esitteli informaatikko Lilli Kojo.

Kassa kilisi, kun kirjamyynnistä saatiin kolmessa tunnissa lähes yhtä paljon tuottoa kuin kolmelta päivältä Turun Kirjamesuilla. Täkynä oli koko kasallinen kirjoja 30 eurolla. Suosituimmiksi myyntiartikkeleiksi nousivat jälleen kerran *Suomalaisen siirtolaisuuden historia* -sarjan osat.

Tieteenpäivät tarjosivat tekemistä myös nuoremille siirtolaisuudesta kiinnostuneille. Lasten nurkkauksessa oli muun muassa koekäytössä pian ilmestyvään “Kalle-vaari Amerikassa – On sitä muutettu ennenkin” -opetuspakettiin sisältyvä Amerikan-siirtolaisuutta käsittelevä nettimuistipeli. Pelatessa tutuiksi tulivat matkustamiseen, työhön ja asumiseen liittyvät teemat. Nykysiirtolaisuudesta ja Euroopan unionista kiinnostuneet pääsivät pelamaan Eurooppalainen maahanmuutto -lautapeliä.

Tieteen päivien tavoitteet – saavutettu joka päivä

Tieteen päivien idea, tutkijoiden ja yleisön kohtaaminen, toteutui täydellisesti. Siirtolaisuusinstituutti kertoi toiminnastaan, teoistaan ja aineistoistaan kävijöille. Tapahtuman toivotaan toistuvan ensi vuonna, jolloin instituutti pyrkii muun muassa tarjoamaan sukututkijoille paremmat mahdollisuudet keskustella tutkijoiden kanssa. Nyt Elisabeth Uschanovin oven taakse kertyi pitkä jono, sillä palveltavia kävijöitä riitti ruuhkaksi asti.

Siirtolaisuusinstituutin ovikello soi ja puhelin piirisee päivittäin uteliaan tiedustellessa siirtolaiseksi ryhtyneen sukulaisensa vaiheita. Tuore opiskelijoiden keskuudessa tehty tutkimus *Tervetuloa Suomeen? Korkeakouluopiskelijoiden asenteita mittava etnobarometri 2013* kuvaa suhtautumista maahanmuuttajiin korkeakoulua käyvien keskuudessa. Amerikka-huoneen uusitun näyttelyn ohelle Siirtolaisuusinstituuttiin on juuri rakennettu Hangosta kertova näyttely, johon kaikki voivat käydä tutustumassa. Jokainen päivä instituutissa on tieteen päivä, jona tieteen tekijä tarjoaa tietoaan, taitojaan ja aineistojaan siirtolaisista ja yleensä muuttoliikkeistä kiinnostuneille.

Tieteen päivät Siirtolaisuusinstituutin sivuilla ja linkit siellä pidettyihin esitelmiin: http://www.migrationinstitute.fi/index.php?subaction=showfull&id=1382430781&archive=&start_from=&ucat=&